

מגילה כג. (שורה ראשונה) עד כג: (משנה תחתונה)

ביאורים

עשרה למניין: המקור לכך נלמד בסוגייתנו בגזירה שווה מעדת המרגלים. לאור זאת חידש הרב משה פיינשטיין (אג"מ או"ח ח"א כד; ח"ב יט; ח"ג יד) שיש ללמוד מזה שגם עשרה אנשים שהם מחללי שבת בפרהסיא, דינם כעשרה לדבר שבקדושה, שהרי המרגלים באותה שעה היו כופרים. אך בשו"ת אור לציון (ח"ב כ) דחה ראייה זו, כי לדעתו המרגלים לא היו כופרים ממש.

ציטוט מהמשנה

כמות העולים לתורה:

- ביום טוב: 5
- ביום כיפור: 6
- בשבת: 7

• ניתן להוסיף על כמות עולים זו.

המשנה היא כתנא דבי ר' ישמעאל.
לדעת ר' עקיבא: ביום כיפור יש 7 עולים ובשבת 6.

המשנה היא כתנא דבי ר' ישמעאל.
לדעת ר' ישמעאל עצמו: לא ניתן להוסיף על העולים.

עליה למניין שבעה עולים בשבת

מפטיר:

דעה א': עולה למניין. (שהרי הוא קורא חלק בתורה)
דעה ב': לא עולה. (מטרת עלייתו היא רק מפני כבוד תורה)

אישה וקטן:

עולים למניין (ומשום כבוד ציבור התקינו שאישה לא תעלה)

כנגד מה תיקנו

3 עולים (ביום חול) 5 עולים (בי"ט) 7 עולים (בשבת):

דעה א': כנגד ברכת כהנים. (3 מילים בפסוק הראשון, 5 בשני, 7 בשלישי)
דעה ב': כנגד 3 שומרי הסף, 5 מרואי פני המלך, 7 רואי פני המלך.

6 עולים בי"כ:

כנגד 6 שעמדו מימינו של עזרא 61 משמאלו.

הפטרה

יש לקרוא לפחות 21 פסוקים (כנגד 7 שקראו בתורה, כל אחד לפחות 3 פסוקים).

אם העניין מסתיים בפחות מ-21 פסוקים ניתן להפסיק.

במקום שיש תורגמן ניתן לקרוא פחות מכן (מפני טרח ציבור).

ייתכן שהמפטיר לא עולה למניין שבעה, אך בגלל שהוא קורא בתורה רק מפני כבוד תורה לא תיקנו כנגדו פסוקי הפטרה.

משנה

בדברים אלו יש צורך בעשרה אנשים

לפרוס על שמע.
 לעבור לפני התיבה.
 לשאת כפים.
 לקרוא בתורה.
 להפטיר בנביא.

לעשות מעמד ומושב.
 לומר ברכת אבלים. [והאבלים אינם מן המניין]
 לומר תנחומי אבלים.

לומר שבע ברכות. [והחתן מן המניין]
 לומר בברכת הזימון 'נברך לאלהינו'.

דברים שיש צורך בתשעה אנשים וכהן כדי לקיימם:

לשום שווי קרקע שהוקדשה כדי לפדותה.
 לשום שוויו של אדם שהקדיש דמיו.

המקור: מהפסוק "ונקדשתי בתוך בני ישראל" לומדים (באמצעות גזירות שוות) שכל דבר שבקדושה לא יהא בפחות מעשרה.

המקור: כיוון שצריך לומר 'עמדו יקרים עמודו שבו יקרים שבו', אין דרך ארץ לומר זאת בפחות מעשרה.

המקור: כיוון שצריך לומר 'נברך לאלהינו', אין דרך ארץ לומר זאת בפחות מעשרה.

המקור: 10 כהנים מוזכרים בפרשת הקדשות; אחד מלמד לגופו שצריך כהן, ושאר ה-9 מרבים (במיעוט אחר מיעוט) 9 ישראלים.

המקור: שמין אותו כעבד, ועבד הוקש לקרקעות (והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה').